

POLSKIE CENTRUM AKREDYTACJI

AKREDYTACJA JEDNOSTEK CERTYFIKUJĄCYCH WYDAJĄCYCH OPINIE W SPRAWIE WYROBÓW DOPUSZCZANYCH DO STOSOWANIA W ZAKŁADACH GÓRNICZYCH

DAC-21

Wydanie 2
Warszawa, 10.09.2015 r.

Spis treści

1	Wprowadzenie	2
2	Definicje	2
3	Wymagania akredytacyjne	2
4	Specyficzne wymagania	2
4.1	Wymagania dotyczące zasobów	3
4.2	Przegląd	4
5	Zakres akredytacji	4
6	Szczegółowe zasady oceny	5
6.1	Wniosek	5
6.2	Proces akredytacji	5
6.3	Nadzór planowany i ponowna ocena	5
6.4	Ograniczanie i rozszerzanie zakresu akredytacji oraz zawieszenie i cofnięcie akredytacji	6
6.5	Informacje przekazywane przez PCA	6
7	Postanowienia końcowe	6
8	Dokumenty związane	6
9	Załączniki	6

1 Wprowadzenie

Tekst niniejszego dokumentu został opracowany przez Polskie Centrum Akredytacji (zwane dalej PCA) w porozumieniu z Wyższym Urzędem Górniczym (zwanym dalej WUG) w celu ujednoczenia podejścia w procesach akredytacji i nadzoru nad jednostkami certyfikującymi wyroby, wydającymi wyniki badań wyrobu wraz z oceną (zwane dalej opiniami) w sprawie wyrobów dopuszczanych do stosowania w zakładach górniczych. Opinia z poziomu takiej jednostki służy do podjęcia przez Prezesa WUG decyzji w sprawie dopuszczania wyrobu do stosowania w zakładach górniczych, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 kwietnia 2004 r. w sprawie dopuszczania wyrobów do stosowania w zakładach górniczych (Dz. U. 2004 Nr 99 poz. 1003 z późn. zm.).

Istotną rolę w sporządzaniu opinii dla potrzeb WUG odgrywają kompetencje i bezstronność personelu wyznaczonego do badań i oceny wyrobów do celów dopuszczania.

Celem tego dokumentu jest określenie szczegółowych wymagań dla jednostek wydających przedmiotowe opinie.

Jednostki certyfikujące wyroby wnoszące o akredytację i akredytowane w zakresie wydawania opinii w sprawie wyrobów dopuszczanych do stosowania w zakładach górniczych powinny spełniać wymagania akredytacyjne określone w niniejszym dokumencie.

2 Definicje

W niniejszym dokumencie mają zastosowanie definicje przywołane w dokumentach wymienionych w punkcie 3 oraz:

jednostka opiniująca – jednostka certyfikująca wyroby przeprowadzająca badania i ocenę wyrobów oraz sporządzająca opinię dla potrzeb wydawania przez Prezesa WUG decyzji w sprawie dopuszczania wyrobu do stosowania w zakładach górniczych, przywołana w obowiązujących przepisach prawnych.

3 Wymagania akredytacyjne

Jednostka opiniująca, aby mogła być uznana za kompetentną i wiarygodną powinna spełniać:

- **ogólne wymagania akredytacyjne podane w normie PN-EN ISO/IEC 17065 Ocena zgodności. Wymagania dla jednostek certyfikujących wyroby, procesy i usługi;**
- **specyficzne wymagania akredytacyjne podane w:**
  - ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze (**Tekst jednolity: Dz. U. 2015 poz. 196**);
  - rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 kwietnia 2004 r. w sprawie dopuszczania wyrobów do stosowania w zakładach górniczych (Dz. U. 2004 Nr 99 poz. 1003 z późn. zm.);
  - niniejszym dokumencie DAC-21, przy czym słów „powinien; należy” **użyto** do wskazania tych postanowień, które odzwierciedlając wymagania właściwej normy lub aktu prawnego, są obowiązkowe. Słów „zaleca się” użyto w niniejszym dokumencie do wskazania uznanych sposobów spełniania wymagań normy lub aktu prawnego. Jednostka może spełniać te wymagania w inny, równoważny sposób, jeżeli potrafi to wykazać w ramach procesu akredytacji/nadzoru przeprowadzanego przez Polskie Centrum Akredytacji.

Ponadto, mają zastosowanie warunki akredytacji jednostek certyfikujących wyroby, w tym polityki PCA i obowiązkowe dokumenty EA i/lub IAF, w szczególności wymienione w dokumencie DACW-01.

4 Specyficzne wymagania

Poniżej zamieszczono wytyczne do wymagań wybranych punktów normy PN-EN ISO/IEC 17065. Dla ułatwienia zastosowano następujący system identyfikacji wytycznych:

W.X.Y.Z, gdzie: X.Y.Z oznacza numer punktu normy PN-EN ISO/IEC 17065.

4.1 Wymagania dotyczące zasobów

W.6.2.1 Jednostka opiniująca ubiegająca się o udzielenie lub rozszerzenie akredytacji w zakresie sporządzania opinii dla potrzeb wydawania przez Prezesa WUG decyzji w sprawie dopuszczania wyrobu do stosowania w zakładach górniczych powinna posiadać kompetentne osoby wyznaczone do przeprowadzania badań i oceny wyrobów do celów dopuszczania. Personel ten powinien posiadać wykształcenie wyższe techniczne odpowiedniej specjalności, mieć co najmniej cztery lata doświadczenia zawodowego w pełnym wymiarze czasu pracy w branży związanej z wyrobami stosowanymi w górnictwie, w tym co najmniej dwa lata doświadczenia zawodowego w jednym lub więcej spośród niżej wymienionych obszarów:

- a) w branżach przemysłu związanych z wyrobami objętymi dopuszczaniem przez Prezesa WUG na stanowisku związanym z badaniami, rozwojem i produkcją;
- b) w technologii wykorzystywanej w produkcji wyrobów dla górnictwa;
- c) w badaniach i ocenie wyrobów dla górnictwa na zgodność z odpowiednimi normami krajowymi lub międzynarodowymi;
- d) w prowadzeniu prób eksploatacyjnych urządzeń górniczych;
- e) wyższym dozorcze ruchu podziemnego zakładu górniczego lub w organach nadzoru górniczego;
- f) w jednostkach certyfikujących wyroby dla górnictwa.

Zaleca się, aby jednostka opiniująca szczegółowo określiła kompetencje swojego personelu w odniesieniu do rodzaju wyrobów dla górnictwa objętych zakresem wnioskowanej akredytacji.

Dla personelu przeprowadzającego badania i oceny wyrobów do celów dopuszczania przez Prezesa WUG zaleca się prowadzenie zaawansowanych i specjalistycznych szkoleń. Zagadnienia, które **zaleca się** włączyć do zaawansowanego szkolenia obejmują:

- zarządzanie ryzykiem, w tym analizę ryzyka;
- procesy wytwarzania wyrobów dla górnictwa, w tym najnowsze technologie;
- rozwój i walidacja oprogramowania lub sprzętu komputerowego stosowanego w urządzeniach i procesach górniczych;
- szczegółową wiedzę dotyczącą określonych wyrobów dla górnictwa;
- przepisy prawne związane z przygotowaniem opinii;
- wiedzę dotyczącą działań na rzecz podnoszenia jakości wyrobów;
- nowe procedury /techniki/ stosowane w procesach oceny zgodności.

Zaleca się, aby personel jednostki opiniującej okresowo publikował swoje doświadczenia na łamach wydawnictw górniczych, w tym miesięcznika WUG – *Bezpieczeństwo Pracy i Ochrona Środowiska w Górnictwie*.

Do prowadzenia badań i oceny wyrobów do celów dopuszczania nie należy zatrudniać personelu, który w ciągu ostatnich dwóch lat był zaangażowany w działania, łącznie z kierowaniem takimi działaniami, na rzecz podmiotu składającego wniosek o wydanie opinii, lub jakiegokolwiek organizacji powiązanej z tym podmiotem.

Jednostka opiniująca jest odpowiedzialna za zidentyfikowanie potencjalnych źródeł konfliktu interesów oraz podjęcie stosownych działań ograniczających ryzyko, w tym przypisanie odpowiedzialności i zadań w celu zapewnienia bezstronności w przygotowaniu przedmiotowej opinii.

4.2 Przegląd

W.7.5.2 Po przeprowadzeniu badań i oceny wyrobów **do celów dopuszczania, jednostka sporządza opinię dla potrzeb decyzji Prezesa WUG-u, zawierającą co najmniej:**

- dane dotyczące wyrobu oraz miejsca produkowania oraz wielkość produkcji;
- informacje dotyczące producenta oraz upoważnionego przedstawiciela, jeśli wystąpił z wnioskiem o przeprowadzenie badań;
- odniesienie się do mających zastosowanie przepisów prawnych;
- wykaz dokumentacji związanej z wyrobem – wg wymagań zawartych w art. 113 ust. 7 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze;
- cel przeprowadzonych badań i prób oraz ich zakres;
- raporty z przeprowadzonych badań wraz z odniesieniem się do wyników badań i oględzin wyrobu;
- określenie zakresu i warunków stosowania wyrobu z przedstawieniem zagrożeń pochodzących od wyrobu oraz sposobem zapobiegania tym zagrożeniom;
- uwagi i wnioski końcowe, w tym potwierdzenie spełnienia przez wyrób wymagań technicznych zawartych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 kwietnia 2004 r. w sprawie dopuszczania wyrobów do stosowania w zakładach górniczych;
- identyfikacja osoby/osób upoważnionych do podpisywania opinii.

5 Zakres akredytacji

Zakres akredytacji jednostek opiniujących określa się w odniesieniu do wyrobów wymienionych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 kwietnia 2004 r. w sprawie dopuszczania wyrobów do stosowania w zakładach górniczych i wymagań normatywnych dla tych wyrobów. Zakres akredytacji formułowany jest zgodnie z poniższą tabelą.

Rodzaj działalności:	Dokument odniesienia:
WYDAWANIE OPINII W SPRAWIE WYROBÓW DOPUSZCZANYCH DO STOSOWANIA W ZAKŁADACH GÓRNICZYCH	Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze, art. 113 ust. 3 (Tekst jednolity: Dz. U. 2015 poz. 196)

Wyrób(y)	Dokument normatywny
(1) Elementy górniczych wyciągów szybowych	Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 kwietnia 2004 r. w sprawie dopuszczania wyrobów do stosowania w zakładach górniczych Załącznik nr 2 (Dz. U. 2004 Nr 99 poz. 1003 z późn. zm.)
(1.1.a) Maszyny wyciągowe – część elektryczna	
(1.1.b) Maszyny wyciągowe – część mechaniczna	
(1.2) Naczynia wyciągowe	
(1.3) Koła linowe	
(1.4) Zawieszenia lin wyciągowych wyrównawczych, prowadniczych i odbojowych	
(1.5) Zawieszenia nośne naczyń wyciągowych	
(1.6) Wciągarki wolnobieżne	
(1.7) Urządzenia sygnalizacji i łączności szybowej	

(1.8) Wyodrębnione zespoły elementów wymienionych w pkt 1.1 – 1.7
(2) Głowice eksploatacyjne (wydobywcze) wraz z systemami sterowania, z wyłączeniem głowic podmorskich, stosowane w zakładach górniczych wydobywających kopaliny otworami wiertniczymi
(3) Wyroby stosowane w wyrobiskach podziemnych zakładów górniczych
(3.1) Urządzenia transportu linowego, kolejki podwieszane, kolejki spągowe oraz ich podzespoły
(3.2) Wozy do przewozu osób i wozy specjane oraz pojazdy z napędem spalinowym do przewozu osób
(3.3) Maszyny i urządzenia elektryczne oraz aparatura łączeniowa na napięcie powyżej 1 kV prądu przemiennego lub powyżej 1,5 kV prądu stałego
(3.4) Systemy łączności, bezpieczeństwa i alarmowania oraz zintegrowane systemy sterowania kompleksów wydobywczych i przodkowych
(3.5) Taśmy przENOŚnikowe
(4) Sprzęt strzałowy
(4.1) Urządzenia do mechanicznego wytwarzania i ładowania materiałów wybuchowych
(4.2) Wozy i pojazdy do przewożenia lub przechowywania środków strzałowych

6 Szczegółowe zasady oceny

Podczas prowadzenia ocen jednostek opiniujących postępuje się zgodnie z ogólnymi zasadami akredytacji podanymi w dokumentach DA-01 oraz DACW-01 oraz zasadami określonymi poniżej.

6.1 Wniosek

Wniosek o udzielenie akredytacji w zakresie wydawania opinii w sprawie wyrobów dopuszczanych do stosowania w zakładach górniczych składa się na formularzach FA-01 i FAC-01, do których powinien być dołączony:

- wykaz osób prowadzących opiniowanie ze wskazaniem rodzaju wyrobów wymienionych w załączniku 1 do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 kwietnia 2004 r. w sprawie dopuszczania wyrobów do stosowania w zakładach górniczych.

6.2 Proces akredytacji

W procesach akredytacji jednostek opiniujących ocenia się zarówno kompetencje osób przeprowadzających badania i ocenę wyrobów dopuszczanych, jak i działanie jej systemu zarządzania.

6.3 Nadzór planowany i ponowna ocena

Nadzór nad jednostkami opiniującymi jest prowadzony na zasadach opisanych w dokumencie DA-01 oraz DACW-01 z uwzględnieniem zasad podanych w niniejszym dokumencie.

W przypadku jednostek opiniujących planowany nadzór i ponowna ocena przeprowadzane są zawsze w formie oceny na miejscu.

Akredytowane jednostki na bieżąco prowadzą wykaz personelu spełniającego wymagania podane w punkcie 4.1, uprawnionego przez nie do opiniowania. Wykaz taki jest przekazywany do PCA na 2 miesiące przed planowaną oceną lub na każde żądanie.

6.4 Ograniczanie i rozszerzanie zakresu akredytacji oraz zawieszenie i cofnięcie akredytacji

Ograniczanie i rozszerzanie zakresu akredytacji oraz zawieszanie i cofanie akredytacji jednostki opiniującej odbywa się na zasadach określonych w dokumencie DA-01 i DACW-01.

Zakres akredytacji jednostki opiniującej może być rozszerzony o inne rodzaje wyrobów objętych *rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 kwietnia 2004 r. w sprawie dopuszczania wyrobów do stosowania w zakładach górniczych*, po przedstawieniu przez nią udokumentowanych dowodów na posiadanie kompetentnego personelu oraz możliwości badawczych w rozszerzonym zakresie akredytacji.

Ograniczenie zakresu akredytacji jednostki opiniującej następuje w wypadku utraty, z jakichkolwiek powodów, kompetencji do sporządzania opinii w odniesieniu do danego rodzaju wyrobów dopuszczanych do stosowania w zakładach górniczych.

6.5 Informacje przekazywane przez PCA

PCA przekazuje do Prezesa WUG informację o udzielonych, ograniczonych, rozszerzonych cofniętych lub zawieszonych akredytacjach w obszarze wydawania opinii w sprawie wyrobów dopuszczanych do stosowania w zakładach górniczych.

7 Postanowienia końcowe

Niniejsze wydanie dokumentu DAC-21 zastępuje wydanie 1 z dnia 30.04.2014 r. Dokument został wprowadzony Komunikatem nr 170 z dnia 10.09.2015 r. i obowiązuje od dnia 10.11.2015 r. Istotne zmiany w odniesieniu do wydania poprzedniego zostały oznaczone kolorem czerwonym.

8 Dokumenty związane

Dokumentami związanymi z niniejszym dokumentem są dokumenty wymienione w punkcie 3 oraz

DA-01 Opis systemu akredytacji

DACW-01 Akredytacja jednostek certyfikujących wyroby.

Polskie Normy dostępne są w Polskim Komitecie Normalizacyjnym: www.pkn.pl.

Dokumenty EA, IAF w wersji oryginalnej dostępne są na stronach internetowych: EA: www.european-accreditation.org, IAF: www.iaf.nu.

Dokumenty PCA oraz tłumaczenia wybranych dokumentów EA, IAF dostępne są na stronie internetowej PCA www.pca.gov.pl. Dostęp do tych dokumentów jest bezpłatny.

9 Załączniki

Brak załączników.